

**ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи

В.Л. Шаран

Підпис

_____ 2020 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Фізична терапія при травмі та політравмі**

Галузь знань 22 Охорона здоров'я
Спеціальність 227 Фізична терапія, ерготерапія
Освітня програма Фізична терапія
Статус дисципліни нормативна
Навчально-науковий інститут фізичної культури і здоров'я
Кафедра фізичної терапії, ерготерапії
Мова навчання українська

Дані про вивчення дисципліни

Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни: год / кредити ЄКТС	Кількість годин						Самостійна робота	Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Залік			Екзамен	
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Денна	1	2	120/4	46	16	–	30	–	74	–	–	+	
Денна*	2	3	120/4	46	16	–	30	–	74	–	–	+	
Заочна	1	2	120/4	12	8	–	4	–	108	–	–	+	
Заочна*	2	3	120/4	12	8	–	4	–	108	–	–	+	

Робоча програма складена на основі освітньої програми та навчального плану підготовки магістрів (90 кредитів, *120 кредитів ЄКТС)

Розробник:

_____ Герасименко О.С. кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент,
_____ Грибок Н.М., кандидат педагогічних наук, доцент

Погоджено керівником групи забезпечення спеціальності:

_____ Флюнт І.С., доктор мед. наук, професор

Схвалено на засіданні кафедри фізичної терапії, ерготерапії.

Протокол № 1 від 28.01.2020 р.

Завідувач кафедри _____ проф. Флюнт І.С.

Схвалено на засіданні науково-методичної ради навчально-наукового інституту фізичної культури і здоров'я.

Протокол № 1 від 30.01.2020 р.

Схвалено на засіданні науково-методичної ради університету.

Протокол № _____ від _____ 20 ____ р.

1. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни “Фізична терапія при травмі та політравмі” є формування у майбутніх фізичних терапевтів цілісної системи теоретичних знань та практичних навичок про основи та закономірності фізичної терапії хворих з травмою та політравмою.

Навчальна дисципліна спрямована на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю «Фізична терапія, ерготерапія»:

загальні компетентності:

- здатність до аналізу медичних, соціальних та особистісних проблем на основі біопсихосоціальної моделі обмежень життєдіяльності (МКФ);
- здатність виявляти, формулювати і вирішувати проблеми пацієнта/клієнта, застосовуючи у практичній діяльності базові знання, клінічне та рефлексивне мислення;
- здатність оцінювати, критично обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у практичній діяльності;
- здатність ефективно працювати у складі мультидисциплінарної команди;
- здатність до ефективного письмового та усного професійного міжособистісного спілкування з клієнтами, членами мультидисциплінарної команди, фахівцями охорони здоров'я, соціальної та освітньої галузей;
- здатність адаптовуватися та знаходити оптимальне рішення у нових ситуаціях, співпрацюючи з пацієнтом/клієнтом і членами мультидисциплінарної команди;
- здатність обирати методи діяльності з позиції їх релевантності, валідності, надійності та планувати технології їх реалізації;
- здатність керувати, мотивувати людей рухатися до спільної мети, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- здатність діяти згідно професійного Етичного Кодексу фізичного терапевта або ерготерапевта та цінувати індивідуальні і культурні відмінності між пацієнтами/клієнтами, членами мультидисциплінарної команди;
- здатність виконувати експертну роль з питань професійної ідентичності та компетентності.

фахові компетентності:

- здатність розуміти складні патологічні процеси та порушення, які піддаються корекції заходами фізичної терапії;
- здатність розуміти клінічний діагноз пацієнта/ клієнта, перебіг захворювання, принципи та характер лікування;
- здатність обстежувати та визначати функціональний стан, рівень фізичного розвитку, рухові та інші порушення осіб різного віку, нозологічних та професійних груп із складною прогресуючою та мультисистемною патологією;
- здатність допомагати пацієнту/клієнту зрозуміти, сформулювати та реалізувати власні потреби;
- здатність аналізувати, вибирати і трактувати отриману від колег інформацію;
- здатність прогнозувати результати фізичної терапії, формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуальної програми реабілітації, які стосуються фізичної терапії;
- здатність визначати оптимальний рівень терапевтичного навантаження, контролювати тривалість та інтенсивність реабілітаційних заходів для забезпечення їх відповідності стану здоров'я, функціональним можливостям пацієнта/клієнта;
- здатність проводити фізичну терапію осіб різного віку, нозологічних та професійних груп при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях;
- здатність контролювати стан пацієнта/клієнта зі складними та мультисистемними порушеннями відповідними засобами й методами;
- здатність розуміти та пояснювати порушення структур і функцій тіла, які впливають на заняттєву активність та здоров'я, відповідно до Міжнародної класифікації функціонування,

обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) і застосовувати ці знання у практичній діяльності;

- здатність демонструвати знання сфер діяльності та меж професійних компетенцій фізичного терапевта, за потребою скеровувати пацієнта/клієнта до фахівців інших спеціальностей;
- здатність вчасно, професійно і конфіденційно заповнювати необхідну фахову документацію стосовно скерування, обстеження, планування та оцінки результатів фізичної терапії відповідно до вимог професійного середовища;
- здатність впроваджувати сучасні наукові дані у практичну діяльність;
- здатність брати участь у навчальних програмах як клінічний керівник/методист навчальних практик;
- здатність здійснювати менеджмент у фізичній терапії, керувати роботою асистентів та помічників;
- здатність діяти самостійно в умовах професійної ізоляції;
- здатність здійснювати підприємницьку діяльність у фізичній терапії.

Згідно з вимогами освітньої програми **програмними результатами вивчення навчальної дисципліни є:**

- демонструвати знання біопсихосоціальної моделі обмежень життєдіяльності та уміння аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта: вміти трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП); розуміти етіологію, патогенез та саногенез при складній прогресуючій та мультисистемній патології у контексті практичної діяльності у фізичній терапії; вміти аналізувати та враховувати вплив соціальних та особистісних чинників на рухову активність пацієнта/клієнта;
- демонструвати вміння аналізувати, вибирати і трактувати інформацію, отриману від лікаря, з історії хвороби та від інших фізичних терапевтів і фахівців, залучених до реабілітації;
- демонструвати здатність проводити фізичну терапію пацієнтів/ клієнтів різного віку зі складними патологічними процесами та порушеннями (немовлят, дітей, підлітків, осіб зрілого та літнього віку, з різними нозологіями, при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях);
- демонструвати здатність знаходити, вибирати, оцінювати, обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у клінічній, науковій, освітній та адміністративній діяльності: формулювати пошуковий запит; коректувати свою практичну діяльність згідно практики, заснованій на науково-доказових даних;
- демонструвати уміння визначати функціональний стан осіб різного віку, нозологічних та професійних груп із складною прогресуючою та мультисистемною патологією;
- проводити опитування пацієнта/клієнта для визначення порушень функції, активності та участі: збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, загальний стан пацієнта (стан свідомості, конституція) та зовнішній вигляд; визначати особливості рухової активності пацієнта до травми чи захворювання; визначати особливості виникнення та динаміки симптомів; виявляти зв'язок між особливостями рухової активності пацієнта/клієнта та скаргами і симптомами;
- демонструвати уміння визначати рівень психомоторного та фізичного розвитку людини;
- демонструвати уміння виконувати обстеження пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій і мультисистемній патології, використовуючи відповідний інструментарій: пояснювати пацієнту/клієнту суть обстеження та попереджати про можливі реакції; безпечно та ефективно використовувати методи, обладнання й інструменти для визначення та вимірювання змін на рівні структури і тіла діяльності та участі; проводити аналіз нормальної та патологічної ходи; застосовувати тести та модифіковані шкали для оцінки сили м'язів, спастичності, когнітивних функцій, рухової

функції, рухової активності, побутових можливостей та функціональної незалежності; аналізувати результати; виявляти основні симптоми, синдроми та порушення серцево-судинної та дихальної, нервової систем і опорно-рухового апарату;

- демонструвати уміння спілкування з пацієнтом/клієнтом, проводити опитування пацієнта/клієнта для визначення його потреб та очікувань щодо його рухової активності та очікуваних результатів фізичної терапії;

- демонструвати уміння прогнозувати результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій і мультисистемній патології: визначати доцільність проведення фізичної терапії; вміти визначати цільовий/очікуваний рівень результатів втручання таких як відновлення, підтримка, формування компенсацій, сповільнення втрати, профілактика вторинних ускладнень; визначати пріоритетність застосування заходів фізичної терапії при складній прогресуючій та мультисистемній патології;

- демонструвати уміння встановлювати цілі втручання: визначати наявні ресурси, формулювати цілі для реалізації потреб пацієнта/клієнта, узгоджувати цілі фізичної терапії з цілями лікувального процесу; визначати пріоритетні цілі втручання;

- демонструвати уміння розробляти технологію втручання: обирати та узгоджувати відповідні методи, засоби та форми фізичної терапії для досягнення встановлених цілей; обирати методи, засоби та форми фізичної терапії, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність; надати пацієнтам/клієнтам програму для самостійного виконання;

- демонструвати уміння реалізовувати індивідуальні програми фізичної терапії відповідно до наявних ресурсів і оточення: уміння використовувати наявні та мобілізувати нові ресурси; дотримуватись клінічного обґрунтування при досягненні цілі; уміння адаптовувати практичну діяльність до змінних умов; демонструвати здатність до пацієнтоцентричної практичної діяльності за узгодженням із пацієнтом/клієнтом, його родиною/опікунами, членами мультидисциплінарної команди згідно нормативно-правових вимог та норм професійної етики; розуміти процеси, які відбуваються в організмі пацієнта/клієнта під час руху, використовувати ці знання з метою розвитку або відновлення рухових функцій (фізичних якостей, умінь та навичок); демонструвати уміння здійснювати заходи фізичної терапії для корекції порушень структури/функцій організму, активності та участі; пояснювати та демонструвати виконання терапевтичних вправ/дій, налагоджувати зворотній зв'язок з пацієнтом/клієнтом, за потреби коректувати та перефразовувати інструкції; навчати пацієнта/клієнта самоконтролю, принципів безпечної самостійної діяльності чи самоогляду, у період між терапевтичними заходами;

- демонструвати уміння здійснювати етапний, поточний та оперативний контроль стану пацієнта/клієнта, аналізувати результати виконання програм фізичної терапії: підбирати, безпечно та ефективно використовувати обладнання для контролю основних життєвих показників пацієнта, методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушень функцій організму, активності та участі; визначати терапевтичний вплив реабілітаційних заходів; визначати оптимальний рівень терапевтичного навантаження; інформувати пацієнта/клієнта про результати втручання;

- демонструвати уміння коректувати хід виконання програми фізичної терапії на основі аналізу запланованих та досягнутих результатів: регулювати частоту занять, тривалість та інтенсивність реабілітаційних заходів; змінювати за потреби засоби, методи та форми фізичної терапії; коригувати рухову активність пацієнта/клієнта відповідно до його згоди; оцінювати ефективність самостійної діяльності пацієнта/клієнта; спільно з пацієнтом/клієнтом приймати рішення про тимчасове припинення або завершення втручання;

- постійно дотримуватись безпеки для практикуючого фахівця та пацієнта/клієнта: сприймати особливості середовища та право на приватне життя і конфіденційність; виявляти фактичний і потенційний ризик, небезпеку та відповідним чином реагувати на неї; узагальнювати усі результати обстеження і складати відповідний план професійних дій, враховуючи усі заходи безпеки та протипоказання щодо кожної дії; виявляти готовність, у

разі невизначеності, звертатися по допомогу чи скеровувати пацієнта/клієнта до іншого фахівця сфери охорони здоров'я;

- демонструвати уміння проводити самостійну практичну діяльність: ідентифікувати межі власної професійної діяльності, бути відповідальним за власні професійні рішення та дії, ідентифікувати ролі та обов'язки інших фахівців сфери охорони здоров'я, приймати найкращі можливі рішення, виходячи з принципу науково доказової діяльності, бути готовим у разі невизначеності звертатися по допомогу до іншого фахівця, бути відповідальним за наслідки професійної діяльності;

- демонструвати уміння вербального і невербального спілкування з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді: демонструвати професійне та зрозуміле спілкування з пацієнтом/ клієнтом, опікунами, членами сім'ї, близькими та усіма учасниками реабілітаційного процесу; вибрати відповідні методи спілкування враховуючи особливості стану конкретного пацієнта/клієнта; демонструвати навички усного та письмового спілкування іноземною мовою (мовами) у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом; дотримуватися етики ділового спілкування; складати різні види документів, у тому числі іноземною мовою (мовами);

- демонструвати уміння проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп;

- здатність брати участь у навчальних програмах як клінічний керівник/методист навчальних практик;

- демонструвати професійний розвиток та планувати його: демонструвати вміння оцінювати себе критично, вміння представити і оцінити власний досвід, демонструвати поглиблення базових знань з допомогою самоосвіти, розробляти та удосконалювати план безперервного професійного розвитку, вдосконалювати знання і досвід в процесі вивчення досвіду колег;

- дотримуватись основних юридичних та етичних вимог, провадити діяльність зі згоди пацієнта/клієнта: дотримуватись законодавчих актів, що стосуються фахівців сфери охорони здоров'я України; дотримуватись меж загальної сфери професійної діяльності; дотримуватись Етичного Кодексу фізичного терапевта; діяти згідно власних професійних рішень; вести записи результатів фізичної терапії; використовувати лише ті аббревіатури і термінологію, яка є прийнятною для даної установи; виявляти повагу до пацієнта/ клієнта; проявляти емпатію; дотримуватись медичного права; розуміти необхідність отримання згоди як з боку пацієнта/клієнта, так і з боку надавача послуг; розуміти принципи отримання згоди, у випадках, коли пацієнт/клієнт є недостатньо компетентним, або не спроможний дати згоду; повідомляти пацієнту/клієнту інформацію про кожну процедуру, що виконується; отримувати і записувати згоду пацієнта/клієнта на проведення кожної процедури; сприймати та поважати потребу пацієнта/клієнта у спілкуванні, його культурні відмінності.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами для вивчення навчальної дисципліни «Фізична терапія при травмі та політравмі» є знання, уміння та навички з дисциплін: «Наукові дослідження у системі фізичної терапії та ерготерапії», «Соціальна реабілітація», «Фізична терапія в акушерстві та гінекології», «Фізична терапія в геронтології та геріатрії», «Психотерапія осіб з обмеженням життєдіяльності», «Нейрофізіологія рухової активності», «Ерготерапія в психіатрії».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

- демонструвати знання біопсихосоціальної моделі обмежень життєдіяльності та уміння аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта: вміти трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП); демонструвати знання основ медичної та фізичної терапії осіб з травмою та

політравмою; розуміти етіологію, патогенез та саногенез при складній прогресуючій та мультисистемній патології у контексті практичної діяльності у фізичній терапії; вміти аналізувати та враховувати вплив соціальних та особистісних чинників на рухову активність пацієнта/клієнта;

- демонструвати вміння аналізувати, вибирати і трактувати інформацію, отриману від лікаря, з історії хвороби та від інших фізичних терапевтів і фахівців, залучених до реабілітації;

- демонструвати здатність проводити фізичну терапію пацієнтів/ клієнтів різного віку з травмою і політравмою у відділеннях травматологічного і ортопедичного профілю (немовлят, дітей, підлітків, осіб зрілого та літнього віку, при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях);

- демонструвати здатність знаходити, вибирати, оцінювати, обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у клінічній, науковій, освітній та адміністративній діяльності: формулювати пошуковий запит; коректувати свою практичну діяльність згідно практики, заснованої на науково-доказових даних;

- демонструвати уміння визначати функціональний стан осіб різного віку та професійних груп із трамою та політравмою;

- проводити опитування пацієнта/клієнта для визначення порушень функції, активності та участі: збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, загальний стан пацієнта (стан свідомості, конституція) та зовнішній вигляд; визначати особливості рухової активності пацієнта до травми; визначати особливості виникнення та динаміки симптомів; виявляти зв'язок між особливостями рухової активності пацієнта/клієнта та скаргами і симптомами;

- демонструвати уміння визначати рівень психомоторного та фізичного розвитку людини;

- демонструвати уміння виконувати обстеження пацієнтів/клієнтів при травмі і політравмі, використовуючи відповідний інструментарій: пояснювати пацієнту/клієнту суть обстеження та попереджати про можливі реакції; безпечно та ефективно використовувати методи, обладнання й інструменти для визначення та вимірювання змін на рівні структури і тіла діяльності та участі; застосовувати тести та модифіковані шкали; аналізувати результати; виявляти основні симптоми, синдроми та порушення;

- демонструвати уміння спілкування з пацієнтом/клієнтом, проводити опитування пацієнта/клієнта для визначення його потреб та очікувань щодо очікуваних результатів фізичної терапії;

- демонструвати уміння прогнозувати результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів при політравмі: визначати доцільність проведення фізичної терапії; вміти визначати цільовий/очікуваний рівень результатів втручання таких як відновлення, підтримка, формування компенсацій, сповільнення втрати, профілактика вторинних ускладнень; визначати пріоритетність застосування заходів фізичної терапії при політравмі;

- демонструвати уміння встановлювати цілі втручання: визначати наявні ресурси, формулювати цілі для реалізації потреб пацієнта/клієнта, узгоджувати цілі фізичної терапії з цілями лікувального процесу; визначати пріоритетні цілі втручання;

- демонструвати уміння розробляти технологію втручання: обирати та узгоджувати відповідні методи, засоби та форми фізичної терапії для досягнення встановлених цілей; обирати методи, засоби та форми фізичної терапії, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність; надати пацієнтам/клієнтам програму для самостійного виконання;

- демонструвати уміння реалізовувати індивідуальні програми фізичної терапії відповідно до наявних ресурсів і оточення: уміння використовувати наявні та мобілізувати нові ресурси; дотримуватись клінічного обґрунтування при досягненні цілі; уміння адаптовувати практичну діяльність до змінних умов; демонструвати здатність до пацієнтоцентричної практичної діяльності за узгодженням із пацієнтом/клієнтом, його родиною/опікунами, членами мультидисциплінарної команди згідно нормативно-правових вимог та норм професійної етики; розуміти процеси, які відбуваються в організмі пацієнта/клієнта під час руху, використовувати ці знання з метою розвитку або відновлення рухових функцій (фізичних якостей, умінь та навичок); демонструвати уміння здійснювати заходи фізичної

терапії для корекції порушень структури/функцій організму, активності та участі; пояснювати та демонструвати виконання терапевтичних вправ/дій, налагоджувати зворотній зв'язок з пацієнтом/клієнтом, за потреби коректувати та перефразовувати інструкції; навчати пацієнта/клієнта самоконтролю, принципів безпечної самостійної діяльності чи самоогляду, у період між терапевтичними заходами;

- демонструвати уміння здійснювати етапний, поточний та оперативний контроль стану пацієнта/клієнта, аналізувати результати виконання програм фізичної терапії: підбирати, безпечно та ефективно використовувати обладнання для контролю основних життєвих показників пацієнта, методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі; визначати терапевтичний вплив реабілітаційних заходів; визначати оптимальний рівень терапевтичного навантаження; інформувати пацієнта/клієнта про результати втручання;

- демонструвати уміння коректувати хід виконання програми фізичної терапії на основі аналізу запланованих та досягнутих результатів: регулювати частоту занять, тривалість та інтенсивність реабілітаційних заходів; змінювати за потреби засоби, методи та форми фізичної терапії; коригувати рухову активність пацієнта/клієнта відповідно до його згоди; оцінювати ефективність самостійної діяльності пацієнта/клієнта; спільно з пацієнтом/клієнтом приймати рішення про тимчасове припинення або завершення втручання;

- постійно дотримуватись безпеки для практикуючого фахівця та пацієнта/клієнта: сприймати особливості середовища та право на приватне життя і конфіденційність; виявляти фактичний і потенційний ризик, небезпеку та відповідним чином реагувати на неї; узагальнювати усі результати обстеження і складати відповідний план професійних дій, враховуючи усі заходи безпеки та протипоказання щодо кожної дії; виявляти готовність, у разі невизначеності, звертатися по допомогу чи скеровувати пацієнта/клієнта до іншого фахівця сфери охорони здоров'я;

- демонструвати уміння проводити самостійну практичну діяльність: ідентифікувати межі власної професійної діяльності, бути відповідальним за власні професійні рішення та дії, ідентифікувати ролі та обов'язки інших фахівців сфери охорони здоров'я, приймати найкращі можливі рішення, виходячи з принципу науково доказової діяльності, бути готовим у разі невизначеності звертатися по допомогу до іншого фахівця, бути відповідальним за наслідки професійної діяльності;

- демонструвати уміння вербального і невербального спілкування з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді: демонструвати професійне та зрозуміле спілкування з пацієнтом/клієнтом, опікунами, членами сім'ї, близькими та усіма учасниками реабілітаційного процесу; вибрати відповідні методи спілкування враховуючи особливості стану конкретного пацієнта/клієнта; демонструвати навички усного та письмового спілкування іноземною мовою (мовами) у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом; дотримуватися етики ділового спілкування; складати різні види документів, у тому числі іноземною мовою (мовами);

- демонструвати уміння проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп;

- здатність брати участь у навчальних програмах як клінічний керівник/методист навчальних практик;

- демонструвати професійний розвиток та планувати його: демонструвати вміння оцінювати себе критично, вміння представити і оцінити власний досвід, демонструвати поглиблення базових знань з допомогою самоосвіти, розробляти та удосконалювати план безперервного професійного розвитку, вдосконалювати знання і досвід в процесі вивчення досвіду колег;

- дотримуватись основних юридичних та етичних вимог, провадити діяльність зі згоди пацієнта/клієнта: дотримуватись законодавчих актів, що стосуються фахівців сфери охорони здоров'я України; дотримуватись меж загальної сфери професійної діяльності;

дотримуватися Етичного Кодексу фізичного терапевта; діяти згідно власних професійних рішень; вести записи результатів фізичної терапії; використовувати лише ті аббревіатури і термінологію, яка є прийнятною для даної установи; виявляти повагу до пацієнта/ клієнта; проявляти емпатію; дотримуватися медичного права; розуміти необхідність отримання згоди як з боку пацієнта/клієнта, так і з боку надавача послуг; розуміти принципи отримання згоди, у випадках, коли пацієнт/клієнт є недостатньо компетентним, або не спроможний дати згоду; повідомляти пацієнту/клієнту інформацію про кожну процедуру, що виконується; отримувати і записувати згоду пацієнта/клієнта на проведення кожної процедури; сприймати та поважати потребу пацієнта/клієнта у спілкуванні, його культурні відмінності.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання здійснюється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

- **А (90 – 100) – оцінка «відмінно» – «5»** (*відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок*): отримує здобувач, який виявив глибокі знання навчального матеріалу, повно відтворює програмний матеріал, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; має глибокі міцні і системні тематичні знання; добре володіє фаховою термінологією галузі фізичної терапії та ерготерапії; демонструє знання біопсихосоціальної моделі обмежень життєдіяльності та уміння аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта: вміє трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за МКФ та МКФ ДП; демонструє знання основ медичної та фізичної терапії осіб з травмою та політравмою; розуміє етіологію, патогенез та саногенез при складній прогресуючій та мультисистемній патології у контексті практичної діяльності у фізичній терапії; аналізує та враховує вплив соціальних та особистісних чинників на рухову активність пацієнта/клієнта; демонструє вміння аналізувати, вибирати і трактувати інформацію, отриману від лікаря, з історії хвороби та від інших фізичних терапевтів і фахівців, залучених до реабілітації; демонструє здатність проводити фізичну терапію пацієнтів/ клієнтів різного віку з травмою і політравмою у відділеннях травматологічного і ортопедичного профілю; демонструє вміння визначати функціональний стан осіб різного віку та професійних груп із трамою та політравмою; проводити опитування пацієнта/клієнта для визначення порушень функції, активності та участі: збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, загальний стан пацієнта та зовнішній вигляд; визначати особливості рухової активності пацієнта до травми; визначати особливості виникнення та динаміки симптомів; виявляти зв'язок між особливостями рухової активності пацієнта/клієнта та скаргами і симптомами; демонструє вміння визначати рівень психомоторного та фізичного розвитку людини; проводить обстеження пацієнтів/клієнтів при травмі і політравмі, використовуючи відповідний інструментарій: пояснює пацієнту/клієнту суть обстеження та попереджує про можливі реакції; безпечно та ефективно використовує методи, обладнання й інструменти для визначення та вимірювання змін на рівні структури і тіла діяльності та участі; застосовує тести та модифіковані шкали; аналізує результати; виявляє основні симптоми, синдроми та порушення; демонструє вміння спілкування з пацієнтом/клієнтом, проводити опитування пацієнта/клієнта для визначення його потреб та очікувань щодо очікуваних результатів фізичної терапії; здатен прогнозувати результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів при політравмі: визначати доцільність проведення фізичної терапії; вміти визначати цільовий/очікуваний рівень результатів втручання таких як відновлення, підтримка, формування компенсацій, сповільнення втрати, профілактика вторинних ускладнень; визначати пріоритетність застосування заходів фізичної терапії при політравмі; демонструє вміння встановлювати цілі втручання: визначати наявні ресурси, формулювати цілі для реалізації потреб пацієнта/клієнта, узгоджувати цілі фізичної терапії з цілями лікувального процесу; визначати пріоритетні цілі втручання; виявляє здатність розробляти технологію втручання: обирати та узгоджувати відповідні методи, засоби та форми фізичної терапії для досягнення встановлених цілей; обирати методи, засоби та форми фізичної терапії, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність; надати пацієнтам/клієнтам програму для самостійного виконання;

демонструє уміння реалізовувати індивідуальні програми фізичної терапії відповідно до наявних ресурсів і оточення: уміння використовувати наявні та мобілізувати нові ресурси; уміння адаптовувати практичну діяльність до змінних умов; демонструвати здатність до пацієнтоцентричної практичної діяльності за узгодженням із пацієнтом/клієнтом, його родиною/опікунами, членами мультидисциплінарної команди згідно нормативно-правових вимог та норм професійної етики; здійснює заходи фізичної терапії для корекції порушень структури/функцій організму, активності та участі; пояснює та демонструє виконання терапевтичних вправ/дій, налагоджує зворотній зв'язок з пацієнтом/клієнтом; навчає пацієнта/клієнта самоконтролю, принципів безпечної самостійної діяльності чи самоогляду, у період між терапевтичними заходами; здійснює етапний, поточний та оперативний контроль стану пацієнта/клієнта, аналізує результати виконання програм фізичної терапії; визначає терапевтичний вплив реабілітаційних заходів; оптимальний рівень терапевтичного навантаження; інформує пацієнта/клієнта про результати втручання; демонструє уміння коректувати хід виконання програми фізичної терапії на основі аналізу запланованих та досягнутих результатів: регулювати частоту занять, тривалість та інтенсивність реабілітаційних заходів; змінювати за потреби засоби, методи та форми фізичної терапії; коригувати рухову активність пацієнта/клієнта відповідно до його згоди; оцінювати ефективність самостійної діяльності пацієнта/клієнта; спільно з пацієнтом/клієнтом приймати рішення про тимчасове припинення або завершення втручання; постійно дотримується безпеки для практикуючого фахівця та пацієнта/клієнта: здатен виявляти фактичний і потенційний ризик, небезпеку та відповідним чином реагувати на неї; узагальнювати усі результати обстеження і складати відповідний план професійних дій, враховуючи усі заходи безпеки та протипоказання щодо кожної дії; виявляти готовність, у разі невизначеності, звертатися по допомогу чи скеровувати пацієнта/клієнта до іншого фахівця сфери охорони здоров'я; демонструє уміння приймати найкращі можливі рішення, виходячи з принципу науково доказової діяльності, бути готовим у разі невизначеності звертатися по допомогу до іншого фахівця; демонструє уміння вербального і невербального спілкування з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді: демонструє професійне та зрозуміле спілкування з пацієнтом/клієнтом, опікунами, членами сім'ї, близькими та усіма учасниками реабілітаційного процесу; вибрати відповідні методи спілкування враховуючи особливості стану конкретного пацієнта/клієнта; дотримується етики ділового спілкування; дотримується меж загальної сфери професійної діяльності, Етичного Кодексу фізичного терапевта; здатен діяти згідно власних професійних рішень; вести записи результатів фізичної терапії; виявляти повагу до пацієнта/клієнта; проявляти емпатію; дотримуватися медичного права; розуміти необхідність отримання згоди як з боку пацієнта/клієнта, так і з боку надавача послуг; розуміти принципи отримання згоди, у випадках, коли пацієнт/клієнт є недостатньо компетентним, або не спроможний дати згоду; повідомляти пацієнту/клієнту інформацію про кожну процедуру, що виконується; отримувати і записувати згоду пацієнта/клієнта на проведення кожної процедури; сприймати та поважати потребу пацієнта/клієнта у спілкуванні, його культурні відмінності; самостійно розв'язує типові завдання різними способами; вміє працювати з навчальним матеріалом; правильно планує свою самостійну роботу; будує відповідь логічно, послідовно, розгорнуто, використовуючи спеціальну фахову термінологію; здатний проаналізувати отримані знання для використання їх на практиці; виконав усі види навчальної роботи.

В (82 – 89) – оцінка «добре» – «4» (вище середнього рівня з кількома помилками): отримує здобувач, який виявив глибокі знання навчального матеріалу, повно відтворює програмовий матеріал, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах, проте допускає незначні неточності в їх інтерпретації; добре володіє фаховою термінологією галузі фізичної терапії та ерготерапії; демонструє знання медичної та біопсихосоціальної моделей обмежень життєдіяльності та уміння аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта; трактує інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення з позицій МКФ та МКФ ДП, проте допускає незначні

неточності; аналізує вплив соціальних та особистісних чинників, як компонентів МКФ, на рухову активність пацієнта/клієнта; демонструє знання основ медичної та фізичної терапії осіб з травмою та політравмою; розуміє етіологію, патогенез та саногенез при складній прогресуючій та мультисистемній патології у контексті практичної діяльності у фізичній терапії; здатен аналізувати, вибирати і трактувати інформацію, отриману від лікаря, з історії хвороби та від інших фізичних терапевтів і фахівців, залучених до реабілітації; демонструє здатність до проведення фізичної терапії з пацієнтами/ клієнтами різного віку з травмою і політравмою у відділеннях травматологічного і ортопедичного профілю; уміє визначати функціональний стан осіб різного віку та професійних груп із трамою та політравмою; здатен проводити опитування пацієнта/клієнта для визначення порушень функції, активності та участі: збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, загальний стан пацієнта; визначати особливості рухової активності пацієнта до травми; визначати особливості виникнення та динаміки симптомів; здатен визначати рівень психомоторного та фізичного розвитку людини; проводить обстеження пацієнтів/клієнтів при травмі і політравмі, використовуючи відповідний інструментарій: пояснює пацієнту/клієнту суть обстеження та попереджує про можливі реакції; використовує методи, обладнання й інструменти для визначення та вимірювання змін на рівні структури і тіла діяльності та участі; здатен застосовувати тести та модифіковані шкали; аналізує результати; виявляє основні симптоми, синдроми та порушення; демонструє уміння спілкування з пацієнтом/клієнтом, проводить опитування пацієнта/клієнта для визначення його потреб та очікувань щодо очікуваних результатів фізичної терапії; прогнозує результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів при політравмі, однак може допускати незначні огріхи; здатен встановлювати цілі втручання: визначати наявні ресурси, формулювати цілі для реалізації потреб пацієнта/клієнта; виявляє здатність обирати та узгоджувати відповідні методи, засоби та форми фізичної терапії для досягнення встановлених цілей; складає пацієнтам/клієнтам програму для самостійного виконання; здатен реалізовувати індивідуальні програми фізичної терапії відповідно до наявних ресурсів і оточення; виявляє уміння адаптовувати практичну діяльність до змінних умов; демонструє здатність до пацієнтоцентричної практичної діяльності за узгодженням із пацієнтом/клієнтом, його родиною/опікунами, членами мультидисциплінарної команди згідно нормативно-правових вимог та норм професійної етики; здатен здійснювати заходи фізичної терапії для корекції порушень структури/функцій організму, активності та участі; за потреби пояснює та демонструє виконання терапевтичних вправ/дій; навчає пацієнта/клієнта самоконтролю, принципів безпечної самостійної діяльності чи самоогляду; здійснює етапний, поточний та оперативний контроль стану пацієнта/клієнта, аналізує результати виконання програм фізичної терапії; здатен визначати терапевтичний вплив реабілітаційних заходів та оптимальний рівень терапевтичного навантаження; здатен коректувати хід виконання програми фізичної терапії, регулювати частоту занять, тривалість та інтенсивність реабілітаційних заходів; змінювати за потреби засоби, методи та форми фізичної терапії; дотримується безпеки для практикуючого фахівця та пацієнта/клієнта: здатен виявляти фактичний і потенційний ризик, небезпеку та відповідним чином реагувати на неї; узагальнювати усі результати обстеження і складати відповідний план професійних дій; демонструє уміння приймати правильні рішення у професійній діяльності, виходячи з принципу науково-доказової діяльності; демонструє уміння вербального і невербального спілкування з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді: демонструє професійне та зрозуміле спілкування з пацієнтом/ клієнтом, опікунами, членами сім'ї та усіма учасниками реабілітаційного процесу; дотримується етики ділового спілкування; дотримується меж загальної сфери професійної діяльності, у цілому здатен діяти згідно власних професійних рішень; вести записи результатів фізичної терапії; виявляти повагу до пацієнта/ клієнта; проявляти емпатію; дотримуватися медичного права; розуміти необхідність отримання згоди як з боку пацієнта/клієнта, так і з боку надавача послуг; сприймати та поважати потребу пацієнта/клієнта у спілкуванні, його культурні відмінності; вміє працювати з навчальним матеріалом; правильно планує свою самостійну роботу; під час відповіді на заняттях

використовує спеціальну фахову термінологію; здатний проаналізувати отримані знання для використання їх на практиці; виконав усі види навчальної роботи.

С (75 – 81) – оцінка «добре» – «4» (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок): отримує здобувач, який виявив міцні знання навчального матеріалу, відтворює програмовий матеріал, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах, проте допускає суттєві неточності в їх інтерпретації; добре володіє фаховою термінологією в галузі фізичної терапії та ерготерапії; знає основні нормативні документи, на яких ґрунтується законодавство України про реабілітацію; розуміє зміст медичної та біопсихосоціальної моделей обмежень життєдіяльності; з допомогою викладача трактує інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення з позицій МКФ та МКФ-ДП; відтворює знання з впливу соціальних та особистісних чинників, як компонентів МКФ, на рухову активність пацієнта/клієнта; демонструє знання основ медичної та фізичної терапії осіб з травмою та політравмою; здатен аналізувати, вибирати і трактувати інформацію, отриману від лікаря, з історії хвороби та від інших фізичних терапевтів і фахівців, залучених до реабілітації; здатний до проведення фізичної терапії з пацієнтами/ клієнтами різного віку з травмою і політравмою у відділеннях травматологічного і ортопедичного профілю; демонструє уміння визначати функціональний стан осіб різного віку та професійних груп із трамою та політравмою; здатен проводити опитування пацієнта/клієнта для визначення порушень функції, активності та участі: збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, загальний стан пацієнта; визначати особливості рухової активності пацієнта до травми; визначати особливості виникнення та динаміки симптомів, однак допускає незначні неточності; здатен визначати рівень психомоторного та фізичного розвитку людини; проводить обстеження пацієнтів/клієнтів при травмі і політравмі, використовуючи відповідний інструментарій, проте може відчувати труднощі, пояснює пацієнту/клієнту суть обстеження; використовує методи, обладнання й інструменти для визначення та вимірювання змін на рівні структури і тіла діяльності та участі; здатен застосовувати тести та модифіковані шкали; аналізує результати; виявляє основні симптоми, синдроми та порушення, однак може допускати незначні помилки; демонструє уміння спілкування з пацієнтом/клієнтом, проводить опитування пацієнта/клієнта для визначення його потреб та очікувань щодо очікуваних результатів фізичної терапії; прогнозує результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів при політравмі, однак може допускати незначні огріхи; здатен встановлювати цілі втручання: визначати наявні ресурси, формулювати цілі для реалізації потреб пацієнта/клієнта; виявляє здатність обирати та узгоджувати відповідні методи, засоби та форми фізичної терапії для досягнення встановлених цілей; виявляє здатність реалізовувати індивідуальні програми фізичної терапії відповідно до наявних ресурсів і оточення; але не завжди виявляє уміння адаптовувати практичну діяльність до змінних умов; демонструє здатність до пацієнтоцентричної практичної діяльності; здатен здійснювати заходи фізичної терапії для корекції порушень структури/функцій організму, активності та участі; проте може відчувати труднощі при поясненні та демонструванні виконання терапевтичних вправ/дій; здатний здійснювати етапний, поточний та оперативний контроль стану пацієнта/клієнта, аналізує результати виконання програм фізичної терапії; здатен коректувати хід виконання програми фізичної терапії; дотримується безпеки для практикуючого фахівця та пацієнта/клієнта; здатен узагальнювати усі результати обстеження і складати відповідний план професійних дій; демонструє уміння приймати правильні рішення у професійній діяльності; демонструє уміння вербального і невербального спілкування з різними категоріями осіб, у мультидисциплінарній команді: демонструє здатність професійного спілкування з пацієнтом/ клієнтом, опікунами, членами сім'ї та усіма учасниками реабілітаційного процесу; дотримується етики ділового спілкування; дотримується меж загальної сфери професійної діяльності, у цілому здатен діяти згідно власних професійних рішень; вести записи результатів фізичної терапії; виявляти повагу до пацієнта/ клієнта; проявляти емпатію; дотримуватися медичного права; виконав усі види навчальної роботи.

Д (67 – 74) – оцінка «задовільно» – «3» (непогано, але зі значною кількістю недоліків): отримує здобувач, який виявив недостатньо міцні знання навчального матеріалу, з певними

труднощами відтворює програмовий матеріал, рідко звертається до матеріалів, що містяться в рекомендованих літературних джерелах; недостатньо володіє фаховою термінологією в галузі фізичної терапії та ерготерапії; не демонструє чіткого розуміння змісту медичної та біопсихосоціальної моделей обмежень життєдіяльності; без суттєвої допомоги викладача не здатний трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення з позицій МКФ та МКФ-ДП; непогано орієнтується в основах фізичної терапії осіб з травмою та політравмою; з помилками аналізує, вибирає і трактує інформацію, отриману від лікаря, з історії хвороби та від інших фізичних терапевтів і фахівців, залучених до реабілітації; у цілому здатний до проведення фізичної терапії з пацієнтами/ клієнтами різного віку з травмою і політравмою у відділеннях травматологічного і ортопедичного профілю; демонструє початкові уміння визначати функціональний стан осіб різного віку та професійних груп із травмою та політравмою; здатен проводити найпростіші опитування пацієнта/клієнта для визначення порушень функції, активності та участі: збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, загальний стан пацієнта, визначати особливості виникнення та динаміки симптомів; з певними труднощами здатен проводити обстеження пацієнтів/клієнтів при травмі і політравмі, використовуючи відповідний інструментарій, не повному обсязі може пояснити пацієнту/клієнту суть обстеження; не в повному обсязі використовує методи, обладнання й інструменти для визначення та вимірювання змін на рівні структури і тіла діяльності та участі; демонструє початкові вміння застосовувати тести та модифіковані шкали, аналізувати результати, виявляти основні симптоми, синдроми та порушення, однак допускає деякі помилки; демонструє уміння спілкування з пацієнтом/клієнтом; без суттєвої допомоги не здатен встановлювати цілі втручання: визначати наявні ресурси, формулювати цілі для реалізації потреб пацієнта/клієнта; обирати та узгоджувати відповідні методи, засоби та форми фізичної терапії для досягнення встановлених цілей; демонструє початкові вміння реалізовувати індивідуальні програми фізичної терапії; здійснювати заходи фізичної терапії для корекції порушень структури/функцій організму, активності та участі; не в повному обсязі здатний здійснювати етапний, поточний та оперативний контроль стану пацієнта/клієнта, аналізувати результати виконання програм фізичної терапії, коректувати хід виконання програми фізичної терапії; у цілому дотримується безпеки для практикуючого фахівця та пацієнта/клієнта; за сторонньої допомоги здатен узагальнювати усі результати обстеження і складати відповідний план професійних дій; у цілому може приймати правильні рішення у професійній діяльності; непогано демонструє уміння вербального і невербального спілкування з різними категоріями осіб, у мультидисциплінарній команді, здатність професійного спілкування з пацієнтом/ клієнтом, опікунами, членами сім'ї та усіма учасниками реабілітаційного процесу; у цілому дотримується етики ділового спілкування; меж загальної сфери професійної діяльності, здатен вести записи результатів фізичної терапії; виявляти повагу до пацієнта/ клієнта; проявляти емпатію; виконав усі види навчальної роботи.

Е (60 – 66) – оцінка «задовільно» – «3» (виконання задовольняє мінімальним критеріям): отримує здобувач, який виявив слабкі знання навчального матеріалу, важко відтворює програмовий матеріал, зовсім не спирається на матеріали, що містяться в рекомендованих літературних джерелах; слабо орієнтується в фаховій термінології; слабо орієнтується в міжнародному класифікаторі – МКФ; недостатньо володіє практичними навичками стосовно трактування інформації про наявні у пацієнта/клієнта порушення з позицій МКФ та МКФ-ДП, допускаючи при цьому певні неточності; частково орієнтується в основах фізичної терапії осіб з травмою та політравмою; з помилками аналізує, вибирає і трактує інформацію, отриману від лікаря, з історії хвороби та від інших фізичних терапевтів і фахівців, залучених до реабілітації; за сторонньої допомоги здатний до проведення фізичної терапії з пацієнтами/ клієнтами різного віку з травмою і політравмою у відділеннях травматологічного і ортопедичного профілю; недостатньо володіє уміннями визначати функціональний стан осіб різного віку та професійних груп із травмою та політравмою; за сторонньої допомоги здатен проводити найпростіші опитування пацієнта/клієнта, збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, загальний стан пацієнта, визначати особливості виникнення та динаміки симптомів; з труднощами здатен проводити обстеження

пацієнтів/клієнтів при травмі і політравмі, використовуючи відповідний інструментарій; з труднощами використовує методи, обладнання й інструменти для визначення та вимірювання змін на рівні структури і тіла діяльності та участі; має слабкі знання та вміння застосовувати тести та модифіковані шкали, за сторонньої допомоги здатен аналізувати результати, виявляти основні симптоми, синдроми та порушення; демонструє початкові уміння спілкування з пацієнтом/клієнтом; без суттєвої допомоги не здатен встановлювати цілі втручання, обирати та узгоджувати відповідні методи, засоби та форми фізичної терапії для досягнення встановлених цілей; за сторонньої допомоги здатен реалізовувати індивідуальні програми фізичної терапії; здійснювати заходи фізичної терапії для корекції порушень структури/функцій організму, активності та участі; здатний частково здійснювати етапний, поточний та оперативний контроль стану пацієнта/клієнта; за сторонньої допомоги здатний аналізувати результати виконання програм фізичної терапії, коректувати хід виконання програми фізичної терапії; у цілому дотримується безпеки для практикуючого фахівця та пацієнта/клієнта; за сторонньої допомоги здатен узагальнювати усі результати обстеження і складати відповідний план професійних дій; не завжди може приймати правильні рішення у професійній діяльності; непогано демонструє уміння вербального і невербального спілкування з різними категоріями осіб, у мультидисциплінарній команді, у цілому дотримується етики ділового спілкування; меж загальної сфери професійної діяльності, здатен вести записи результатів фізичної терапії; виявляти повагу до пацієнта/клієнта; проявляти емпатію; виконав усі види навчальної роботи.

FX (35 – 59) – оцінка «незадовільно» – «2» (з можливістю повторного складання): виставляється здобувачеві вищої освіти, який виявив незнання значної частини навчального матеріалу; допускає істотні помилки у відповідях на запитання; не опирається на матеріали, що містяться в рекомендованих літературних джерелах; не вміє застосовувати теоретичні знання під час розв'язання практичних задач; слабо орієнтується в фаховій термінології; поверхнево орієнтується в міжнародному класифікаторі - МКФ; з грубими помилками трактує інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення з позицій МКФ та МКФ-ДП; слабо орієнтується в основах фізичної терапії осіб з травмою та політравмою; допускає істотні помилки у трактуванні інформації, отриманої від лікаря, з історії хвороби та від інших фізичних терапевтів і фахівців, залучених до реабілітації; неспроможний проводити фізичну терапію з пацієнтами/ клієнтами різного віку з травмою і політравмою у відділеннях травматологічного і ортопедичного профілю; допускає грубі помилки при визначенні функціонального стану осіб різного віку та професійних груп із травмою та політравмою; з суттєвими помилками проводить найпростіші опитування пацієнта/клієнта, збирає дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, загальний стан пацієнта, визначає особливості виникнення та динаміки симптомів; зі значними труднощами проводить обстеження пацієнтів/клієнтів при травмі і політравмі, використовуючи відповідний інструментарій; з суттєвими помилками застосовує тести та модифіковані шкали, не здатен аналізувати результати, виявляти основні симптоми, синдроми та порушення; демонструє поверхневі уміння спілкування з пацієнтом/клієнтом; з грубими помилками встановлює цілі втручання, обирає відповідні методи, засоби та форми фізичної терапії; не здатний реалізовувати індивідуальні програми фізичної терапії; здійснювати заходи фізичної терапії для корекції порушень структури/функцій організму, активності та участі; не здатний аналізувати результати виконання програм фізичної терапії, коректувати хід виконання програми фізичної терапії; не дотримується безпеки для практикуючого фахівця та пацієнта/клієнта; з грубими помилками складає план професійних дій; допускає помилки у прийнятті правильних рішень у професійній діяльності; поверхнево демонструє уміння вербального і невербального спілкування з різними категоріями осіб, у мультидисциплінарній команді, з суттєвими помилками веде записи результатів фізичної терапії; не виконав усіх видів навчальної роботи.

F (1 – 34) – оцінка «незадовільно» – «2» (з обов'язковим повторним курсом): виставляється здобувачеві, який зовсім не володіє програмним матеріалом, що ускладнює орієнтацію в теоретичних аспектах галузі фізичної терапії та ерготерапії, МКФ та МКФ-ДП; не володіє знаннями з фізичної терапії осіб з травмою та політравмою; неспроможний проводити фізичну терапію з пацієнтами/ клієнтами різного віку з травмою і

політравмою у відділеннях травматологічного і ортопедичного профілю; не вміє проводити обстеження пацієнтів/клієнтів при травмі і політравмі, використовуючи відповідний інструментарій; не здатен застосовувати тести та модифіковані шкали, аналізувати результати, виявляти основні симптоми, синдроми та порушення; не знає професійних завдань та обов'язків фізичного терапевта та ерготерапевта; не спроможний встановлювати цілі втручання, обирати відповідні методи, засоби та форми фізичної терапії; не здатний реалізовувати індивідуальні програми фізичної терапії; здійснювати заходи фізичної терапії для корекції порушень структури/функцій організму, активності та участі; не здатний аналізувати результати виконання програм фізичної терапії, коректувати хід виконання програми фізичної терапії; не вміє скласти план професійних дій; приймати правильні рішення у професійній діяльності; не виконав усіх видів навчальної роботи.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

- контроль знань у вигляді відповідей на практичних заняттях, письмового тестування;
- контроль засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом;
- підсумкова самостійна письмова робота;
- співбесіда з лектором;
- екзамен.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Тема 1. Загальні відомості про травму і політравму. Класифікація, етіологія та статистика. Основні поняття та терміни, котрі характеризують ушкодження організму людини. Політравма. Класифікація травми. Клінічні аспекти травматичних пошкоджень. Травматична хвороба. Чинники ризику. Статистика. Основні концепції в лікуванні політравми.

Тема 2. Організація надання екстреної медичної допомоги особам з політравмою.

Невідкладні стани та інші реанімаційні заходи.

Механізм травмування. Складові надання екстреної медичної допомоги при політравмі. Організація та надання медичної допомоги на догоспітальному етапі. Первинний огляд за схемою АВСС. Алгоритм дій бригади швидкої медичної допомоги. Протоколи надання медичної допомоги при політравмі.

Тема 3. Госпітальний етап надання медичної допомоги при політравмі. Обстеження осіб з політравмою.

Госпітальний етап надання медичної допомоги при політравмі. Протокол надання медичної допомоги. Оцінка стану пацієнта за алгоритмом ABCDE. Загальні принципи діагностики при політравмі. Особливості діагностичного етапу. Діагностичні труднощі при політравмі. Проведення інструментального обстеження та визначення тяжкості травми. Етапи лікування при політравмі.

Тема 4. Фізична терапія при черепно-мозковій травмі.

Класифікація черепно-мозкової травми (ЧМТ). Клінічні прояви, ускладнення ЧМТ. Обстеження осіб з ЧМТ. Завдання фізичної терапії осіб з ЧМТ. Засоби та методи фізичної терапії на різних періодах та етапах реабілітації осіб з ЧМТ. Організаційно-методичні особливості фізичної терапії осіб з ЧМТ.

Тема 5. Фізична терапія при травмах органів порожнин тіла людини.

Клінічні прояви травм та забоїв органів грудної клітки, черевної порожнини. Наслідки та ускладнення. Обстеження функціональних можливостей кардіо-респіраторної системи. Постановка мети та завдань фізичної терапії. Особливості фізичної терапії осіб з порушеною функцією кардіо-респіраторної системи.

Тема 6. Фізична терапія при комбінованій політравмі.

Клінічні прояви опіків, ураження електричним струмом. Наслідки та ускладнення. Профілактика ускладнень. Обстеження рухових функцій. Аналіз результатів обстеження та вибір засобів та методів фізичної терапії.

Тема 7. Патогенез та ускладнення при політравмі ОРА.

Клінічні особливості політравм ОРА (пошкодження м'язів, зв'язок, сухожилків, кісток). Ускладнення та профілактика виникнення ускладнень. Обстеження амплітуди рухів, сили м'язів, функціональних можливостей.

Тема 8. Фізична терапія хворих з множинними переломами, поєднаними з пошкодженнями.

1. Методи реабілітаційної діагностики. Мета та завдання фізичної терапії при множинних переломах в умовах стаціонару. Вибір засобів та методів фізичної терапії. Спрямованість терапевтичних вправ. Оцінка ефективності фізичної терапії хворих з множинними переломами.

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

- Загальні відомості про травму і політравму. Класифікація, етіологія та статистика.
- Клінічні аспекти травматичних пошкоджень. Травматична хвороба. Основні концепції в лікуванні політравми.
- Організація надання екстреної медичної допомоги особам з політравмою.
- Алгоритм дій бригади швидкої медичної допомоги. Протоколи надання медичної допомоги при політравмі.
- Госпітальний етап надання медичної допомоги при політравмі.
- Обстеження осіб з політравмою на госпітальному етапі надання медичної допомоги.
- Класифікація ЧМТ. Клінічні прояви, ускладнення ЧМТ. Обстеження осіб з ЧМТ.
- Засоби та методи фізичної терапії на різних періодах та етапах реабілітації осіб з ЧМТ. Організаційно-методичні особливості фізичної терапії осіб з ЧМТ.
- Клінічні прояви травм та забоїв органів грудної клітки, черевної порожнини. Наслідки та ускладнення.
- Фізична терапія при травмах органів порожнин тіла людини.
- Клінічні прояви опіків, ураження електричним струмом. Наслідки та ускладнення.
- Фізична терапія при комбінованій політравмі.
- Патогенез та ускладнення при політравмі ОРА.
- Обстеження амплітуди рухів, сили м'язів, функціональних можливостей при політравмі ОРА.
- Фізична терапія хворих з множинними переломами, поєднаними з пошкодженнями.

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студента з дисципліни містить: опрацювання теоретичного матеріалу; підготовку до практичних занять, підготовку до екзамену

• Опрацювати матеріал з теми «Загальні відомості про травму і політравму. Класифікація, етіологія та статистика. Зробити опорний конспект та підготуватися до обговорення теми на практичному занятті.

• Опрацювати матеріал з теми «Організація надання екстреної медичної допомоги особам з політравмою. Невідкладні стани та інші реанімаційні заходи». Зробити опорний конспект та підготуватися до обговорення теми на практичному занятті.

• Опрацювати матеріал з теми «Госпітальний етап надання медичної допомоги при політравмі. Обстеження осіб з політравмою». Зробити опорний конспект та підготуватися до обговорення теми на практичному занятті.

• Опрацювати матеріал з теми «Фізична терапія при черепно-мозковій травмі». Зробити опорний конспект та підготуватися до обговорення теми на практичному занятті.

- Опрацювати матеріал з теми «Фізична терапія при травмах органів порожнин тіла людини». Зробити опорний конспект та підготуватися до обговорення теми на практичному занятті.
- Опрацювати матеріал з теми «Фізична терапія при комбінованій політравмі». Зробити опорний конспект та підготуватися до обговорення теми на практичному занятті.
- Опрацювати матеріал з теми «Патогенез та ускладнення при політравмі ОРА». Зробити опорний конспект та підготуватися до обговорення теми на практичному занятті.
- Опрацювати матеріал з теми «Фізична терапія хворих з множинними переломами, поєднаними з пошкодженнями».

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Засвоєння студентами навчального матеріалу з дисципліни перевіряється шляхом усного та письмового опитування на практичних заняттях за темою лекції, оцінки за виконання письмової самостійної роботи та співбесіди з лектором наприкінці семестру.

Розподіл 100 балів між видами робіт:

Семестр – II		Екзамен
Успішність на практичних заняттях	60	
Підсумкова самостійна робота	30	
Співбесіда з лектором	10	
Всього балів	100	100
Ваговий коефіцієнт	0,6	0,4

Поточна успішність (max = 100) складається з балів, отриманих на практичних заняттях (60 балів), за самостійну письмову роботу (30 балів), за співбесіду з лектором (10 балів).

Загальний бал (60 балів) відповідей на практичних заняттях обчислюється за формулою:

$$X = \frac{A}{n} \cdot \frac{K}{5}, \text{ де}$$

X – загальний бал відповідей на практичних заняттях упродовж семестру.

K – максимальна кількість балів, які студент може отримати на практичних заняттях у семестрі (60 балів),

A – сума усіх поточних оцінок при вивченні дисципліни у семестрі за чотирибальною шкалою: «5», «4», «3», «2»,

n – кількість цих оцінок (не менше шести оцінок за семестр),

$\frac{A}{n}$ – середня оцінка за відповіді.

Кількість балів X заокруглюють до цілих. Якщо середня оцінка поточного контролю менша за 2.5, то $X = 0$.

Підсумкова самостійна письмова робота (30 балів) передбачає виконання описових та (або) тестових завдань з навчальної дисципліни. Сумарна кількість балів виводиться шляхом оцінки якості виконаних завдань, що включає повноту розкриття питання та правильність виконання завдань.

Співбесіда з лектором (10 балів) проходить у вигляді опитування за окремими темами відповідно до програми навчальної дисципліни наприкінці семестру.

Сумарна кількість балів, виділених на оцінку підсумкової самостійної письмової роботи, виводиться шляхом оцінки якості виконаних завдань, що включає повноту розкриття питання та правильність виконання завдань.

Сумарна кількість балів з дисципліни визначається як поточна успішності за семестр з ваговим коефіцієнтом 0,6 та оцінки за екзамен у 100-бальній шкалі з ваговим коефіцієнтом 0,4 і знаходиться за формулою:

$$S_{\text{сум}} = 0,6 \cdot S_{\text{пот сзв}} + 0,4 \cdot S_{\text{підс}},$$

де $S_{\text{пот сзв}}$ — кількість балів за поточний контроль у семестрі;

$S_{\text{підс}}$ — кількість балів за підсумковий контроль (екзамен).

Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

Екзамен за талоном №2 і перед комісією проводиться в усній формі з оцінюванням за стобальною шкалою.

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Мультимедійне обладнання для демонстрації лекцій.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

а) основна

1. Анкин Л.Н. Политравма (организационные, тактические и методологические проблемы) Л.Н. Анкин. – Москва : МЕДпресс-информ, 2004. – 176 с
2. Клепач М. С. Невідкладна лікарська допомога при травмах [Текст] : навч. посібник / М.С. Клепач, В.А. Андрейчин. – Івано-Франківськ, 2007. – 156 с.
3. Лечебная физкультура в системе медицинской реабилитации: Руководство для врачей / под ред. проф. А. Ф. Каптелина. – М.: Медицина, 1995. – 400 с.
4. Неотложная травматология / Томас А. Скалета, Джеффри Дж. Шайдер; пер.с англ. – Москва : Медицинское информационное агенство, 2005. – 744 с.
5. Олекса А.П. Травматологія і ортопедія [Текст] : Підручник для студ. мед. вузів / А.П. Олекса. - Київ : Вища школа, 1993. - 512 с. Всього: 21 прим.
6. Ортопедія і травматологія / За ред. проф. О. М. Хвисьюка. – Х., 2013. – 656 с.
7. Справочник ортопеда / под ред. Н.А. Коржа, В.А. Радченко – К.: Библиотека «Здоровье Украины», 2015. – 436с.
8. Травматологія та ортопедія : [підручник для студ. вищих мед. навч. закладів] / за ред. Г.Г. Голки, О.А. Бурянова, В.Г. Климовицького. – Вінниця : Нова Книга, 2013. – 400 с.
9. Травматологія. Підручник для лікарів травматологів-ортопедів та хірургів. – Львів.: Афіша. 1996. – 408с
10. Травматология и ортопедия [Текст] : учебник для студ. мед. институтов / Г.С. Юмашев, С.З. Горшков, Л.Л. Силин и др. ; под ред. Г.С. Юмашева. - 3 -е изд. перераб и допол. - М. : Медицина, 1990. – 576 с.
11. Швидка медична допомога: Навч. Посібник/ Л.П. Чепкий О.Ф., Возіанов О.Й. – К.: Вища школа, - 311 с.

б) додаткова

12. Бармашина Л. Формування середовища життєдіяльності для маломобільних груп населення / Л. Бармашина. – К. : Союз-Реклама, 2000. – 89 с.
13. Белая книга Физической и реабилитационной медицины в Европе. 2-е изд-е (2018 г.). – М.: Журнал "Физическая и реабилитационная медицина, медицинская реабилитация", 2019. – 182 с.
14. Вовканич А.С. Вступ до фізичної реабілітації : навчальний посібник / А.С. Вовканич. – Львів : ЛДУФК, 2013. – 184 с.
15. Мурза В.П. Психолого-фізична реабілітація: Підручник / В.П. Мурза – К.: «Олан», 2005. – 608 с.
16. Мухін В.М. Фізична реабілітація. / В.М. Мухін. – К. : Олімпійська література, 2005. – 472

с.

17. Окамото Г. Основи фізичної реабілітації / Г. Окамото. – Л. : Галицька видавнича спілка, 2002. – 294 с.
18. Реабилитация неврологических больных / А.С. Кадыков, Л.А. Черникова, Н.В. Шахпаронов. – М.: МЕДпресс-информ, 2008. – 560с.
19. Физическая реабилитация : учебн. Для академий и институтов физической культуры под ред. проф. С.Н. Попова. – Ростов-на-Дону : Феникс, 1999.
20. Краснов А. Ф. Травматология: справочник // А. Ф. Краснов, В. М. Аршин, В. В. Аршин. – Ростов-на-Дону : Феникс, 1998. – 602 с.
21. Лікувальна фізкультура та спортивна медицина / за ред. проф. В.В. Клапчука, проф. Г.В. Дзяка. – К. : Здоров'я, 1995.

в) інформаційні (електронні) ресурси

<http://www.trauma.dp.ua/node/22>
<http://www.dovidnyk.org/dir/16/96/1035.html>
<http://www.4tests.com/usmle#StartExam>
<http://www.nejm.org/multimedia/interactive-medical-case>
<http://www.roadto10.org/ics/>
http://www.medscape.com/index/section_1436_0
<http://www.webmd.com/a-to-z-guides/quizzes/>
http://www.medicinenet.com/quizzes_a-z_list/article.htm
<https://medlineplus.gov/surgeryvideos.html>
<http://www.bidmc.org/yourhealth/bidmcinteractive/quizzes.aspx>
<http://hardinmd.lib.uiowa.edu/index.html>
<https://www.youtube.com/user/nucleusanimation/videos>
<http://www.medicalstudent.com/>
http://www.thestudentroom.co.uk/wiki/Resources_for_Medical_Students
<http://www.nucleuscatalog.com/>
[file:///C:/Users/PC/Downloads/Travma_2013_14_6_5%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/PC/Downloads/Travma_2013_14_6_5%20(1).pdf)